Dactylorhiza fuchsii – prstnatec Fuchsův

Druh s rozsáhlým euro-sibiřským areálem (Delforge 2006, Eccarius 2016). Často bývá zaměňován s jinými taxony z okruhu prstnatce plamatého, z nichž některé byly historicky uváděny i ze Šumavy (cf. Šmiták 2004, Batoušek et al. 2006). Prstnatec Fuchsův pravý je však jediným spolehlivě doloženým taxonem z tohoto okruhu na Šumavě (cf. Kaplan et al. 2017). Ve střední Evropě se prstnatec Fuchsův vyskytuje ve třech ploidních úrovních. Na dvou šumavských lokalitách, stejně jako téměř v celém Českém masívu, byl zjištěn pouze tetraploidní cytotyp. Avšak výskyt di- a triploidů nelze zcela vyloučit, mimo jiné vzhledem k blízkosti Alp, kde se běžně vyskytují všechny tři cytotypy (Taraška et al. 2021). Na Šumavě je prstnatec Fuchsův relativně hojný, roste na široké škále lesních i nelesních biotopů, typicky v potočních nivách, na prameništích, rašeliništích, mokřadních loukách nebo ve vlhkých příkopech podél lesních cest. V současnosti proto není bezprostředně ohrožen.

Dactylorhiza fuchsii – Fuchs' Knabenkraut

Die Pflanzenart mit einem ausgedehnten euro-sibirischen Areal (Delforge 2006, Eccarius 2016). Fuchs´ Knabenkraut wird oft mit anderen Taxa aus dem Kreis des Gefleckten Knabenkrautes verwechselt, von denen einige auch aus dem Böhmerwald historisch angeführt wurden (vgl. Šmiták 2004, Batoušek et al. 2006). Echtes Fuchs´ Knabenkraut ist jedoch das einzige zuverlässig belegte Taxon aus diesem Pflanzenkreis im Böhmerwald (vgl. Kaplan et al. 2017). In Mitteleuropa kommt Fuchs´ Knabenkraut auf drei ploiden Ebenen vor. In zwei Böhmerwälder Lokalitäten genauso wie in der ganzen Böhmischen Masse wurde nur der tetraploide Zytotyp festgestellt. Das Vorkommen von Di- und Triploiden kann jedoch nicht ganz ausgeschlossen werden, unter anderem angesichts der Nähe der Alpen, wo alle drei Zytotypen gewöhnlich vorkommen (Taraška et al. 2021). Im Böhmerwald ist Fuchs´ Knabenkraut relativ häufig, es wächst auf einer breiten Skala von Wald- sowie Nichtwaldbiotopen, typisch in Bachauen, Quellgebieten, Mooren, auf versumpften Wiesen oder in feuchten Gräben entlang von Waldwegen. In der Gegenwart ist es deshalb nicht unmittelbar gefährdet.

Červený seznam Šumavy/Rote Liste des Böhmerwaldes

NT (Near Threatened/Blízké ohrožení/Potenziell gefährdet)

Literatura/Literatur

Batoušek P., Kežlínek Z. & Šmiták J. (2006) Nové a ověřené lokality vzácnějších druhů orchidejí v ČR v roce 2005. – Roezliana 36: 40–50.
Delforge P. (2006) Orchids of Europe. North Africa and the Middle East. – 623 p. ,A&C Black, London.
Eccarius W. (2016) Die Orchideengattung Dactylorhiza. Phylogenie, Taxonomie, Morphologie, Biologie, Verbreitung, Ökologie und Hybridisation. W. Eccarius, Eisenach.
Kaplan Z., Danihelka J., Šumberová K., Chrtek J. Jr., Rotreklová O., Ekrt L., Štěpánková J., Taraška V., Trávníček B., Prančl J., Ducháček M., Hroneš M., Kobrlová L., Horák D. & Wild J. (2017) Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 5. – Preslia 89: 333–439.
Šmiták J. (2004) Exkurze Orchidea klubu Brno 2003 – Předšumaví. – Roezliana 33: 18–22.
Taraška V., Batoušek P., Duchoslav M., Temsch E. M., Weiss-Schneeweiss H. & Trávníček B. (2021) Morphological variability, cytotype diversity, and cytogeography of populations traditionally called Dactylorhiza fuchsii in Central Europe. – Plant Systematics and Evolution 307: 51.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj
Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)
FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Mapa rozšíření/Erweiterungskarte

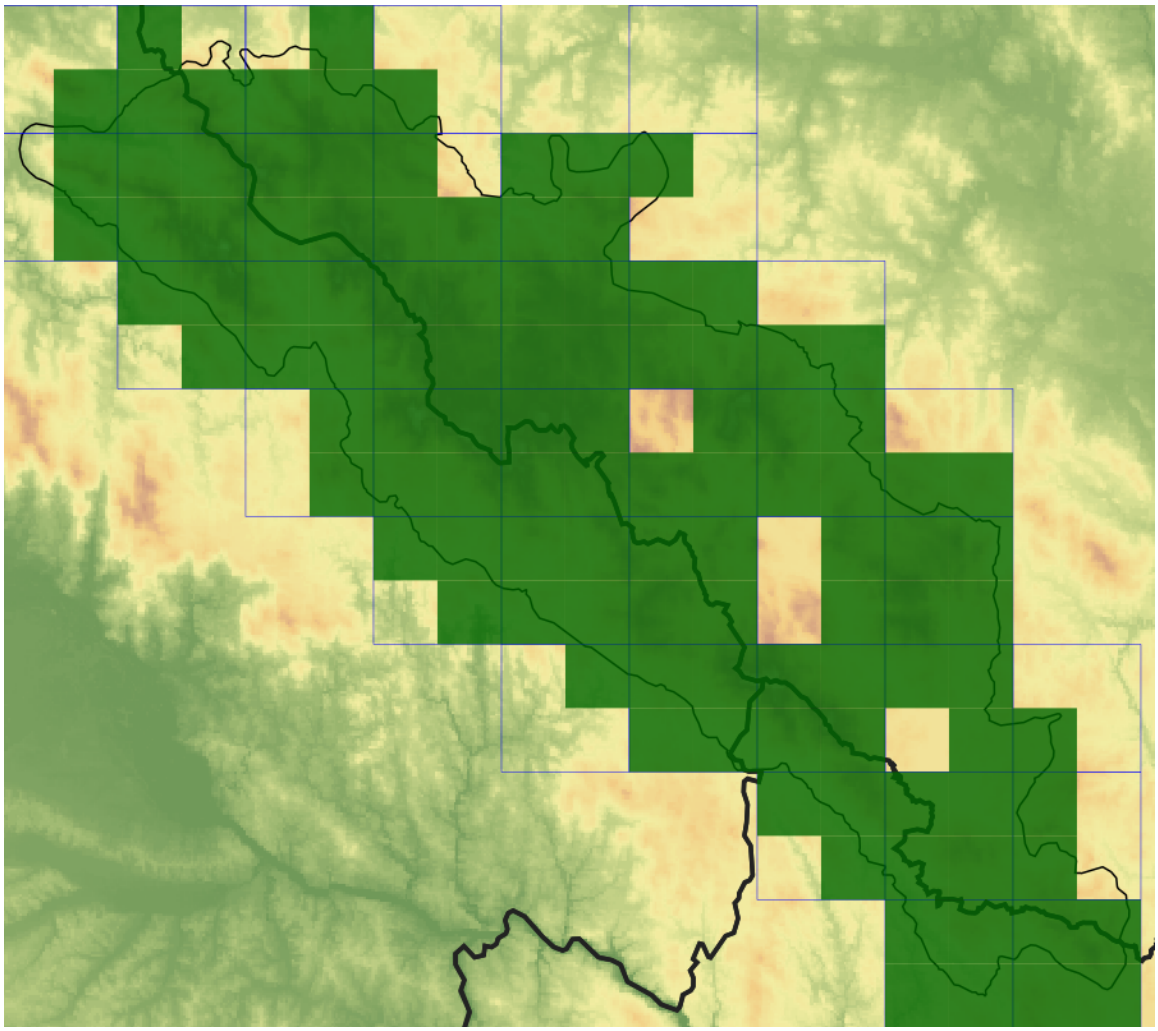

Legenda

- ověřené záznamy
- neověřené záznamy
- nejisté záznamy

Legende

- Verifizierte Angaben
- Noch nicht verifizierte Angaben
- Unsichere Angaben

© Květena Šumavy/Flora des Böhmerwaldes 10/09/2026

Data o rozšíření rostlin pochází z Databáze české flóry a vegetace (Pladias), bavorské národní databáze (AFvB) a nově získaných dat v projektu Květena Šumavy. Data jsou zobrazována v síťové mapě založené na kvadrantech středoevropské mapovací sítě 5 × 3 zeměpisné minuty (ca. 5,5 × 5,9 km).

Die Verbreitungsdaten der Pflanzen stammen aus der Datenbank der Tschechischen Flora und Vegetation (Pladias), der Datenbank zur Flora von Bayern (AFvB) und neu erfassten Daten aus dem Projekt Flora des Böhmerwaldes. Angaben zur Verbreitung werden basierend auf dem Kartenraster für Mitteleuropa angegeben, abgeleitet von Quadranten mit 5 × 3 Bogenminuten (ca. 5,5 × 5,9 km).

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Fotografie/Fotos

***Dactylorhiza fuchsii* – Romana Roučková – Srní, Sekerský potok.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Dactylorhiza fuchsii* – Radek Janák – Loučovice, Hvězdná.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Dactylorhiza fuchsii* – Radek Janák – Vyšebrodsko.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Dactylorhiza fuchsii* – Petr Koutecký – Nová Pec, Říjiště.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Dactylorhiza fuchsii* – Milan Štech – Klosterfilz.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Dactylorhiza fuchsii* – Romana Roučková – Žďárecká slať.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Dactylorhiza fuchsii* – Petr Koutecký – Moorberg.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj
Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)
FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY